

feiten
en
meningen
uit
de
media-
wereld

TONY VERHELLE
EN
WIM VAN DER BIESEN

Na 30 jaar wordt RECLAME door de overheid van de volksrepubliek CHINA weer geduld. Het dagblad «Wen wei po» (oplage 1,2 miljoen ex.), de grootste krant in China na de «Volkskrant», drukte reeds zijn tarieven af en ook de radio- en TV-zenders van Shangai maakten reeds bekend wat eter-reclame bij hen dient te kosten.

•
Naar aanleiding van een persvisie van 3 nieuwe BRT-films verklaarde Hubert van Herreweghe, hoofd van de dienst Drama bij de BRT-Televisie, dat "de VLAAMSE TELEVISIE de GROOTSTE FILMPRODUCENT IN BELGIE is".

Om deze uitspraak te staven maakte de dienst Drama even de stand van zaken op, beginnend bij het seizoen 1973-74. Gedurende die zes jaar realiseerde de BRT niet minder dan 156 werken van eigen bodem, tegen 81 van buitenlandse auteurs gedurende dezelfde periode.

Ook door deze plotselinge explosie (voor het seizoen 79-80 staan 39 eigen produkties op het getouw) krijgen verschillende jonge schrijvers nu de kans het televisiemedium te leren kennen. De schrijver is dus geen probleem meer, maar nu zijn er grote moeilijkheden om regisseurs te vinden. De BRT-huisregisseurs presteren het maximum (3 tot 4 grote produkties per jaar) en de gevestigde filmmakers werken liever aan een eigen produktie.

Volgens Hubert van Herreweghe ligt "de teleurgang van het RITCS" (dat koos voor een theoretisch-wetenschappelijke opleiding i.p.v. een technische, meer praktijkgerichte) aan de grondslag van dit nijpend tekort aan Dramaregisseurs.

•
Volgens een onderzoek van het Amerikaanse opiniepeilingsbureau Bruskin Associates, vindt 33 % van alle Amerikanen de TELEVISIE het meest ONMISBARE HUISMEUBEL. 14 % houdt het bij de kachel en 13 % bij de koelkast en de stereoinstallatie, terwijl 8 % het bed als belangrijkste meubelstuk bestempelt.

•
Eind april werd in de Verenigde Staten de beroemde PULITZERPRIJS toegekend aan het onooglijke weekblad "The Light" uit Point Reyes, Californië. Het "blad" heeft een oplage van 2.700 exemplaren en telt één

volrijds verslaggever en 4 losse medewerkers. Het kreeg de prijs voor "diensten aan de gemeenschap" n.a.v. een reportage over een drugcentrum dat als bedriegerij werd ontmaskerd. Het blad had aan deze reportage 6 maanden gewerkt.

Andere prijzen gingen naar Richard Ben Cramer van de "Philadelphia Inquirer" (voor de 5de opeenvolgende maal onderscheiden) voor een reeks reportages over het Midden-Oosten (internationaal) en James Risser (2de maal) van "The Des Moines Register" (nationaal).

Ook cartoonist Herbert Block van de "Washington Post" en de romancier Robert Pen Warren werden gelauwerd.

De Pulitzerprijzen zijn een creatie van Joseph Pulitzer (in 1917) en worden nu uitgereikt door de Columbia University. Er zijn onderscheidingen op het vlak van literatuur, journalistiek, fotografie en poëzie.

•
De WERKGROEP MEDIA, die voor de Nederlandse Omroep nieuwe technieken bestudeert, maakte onlangs bekend dat de NOS-televisie nog dit jaar TELETEXT-programma's zal uitzenden. De interne proefperiode zou daarmee worden afgesloten.

Ook met VIEWDATA, een soortgelijk systeem dat via telefoonlijnen gaat en door de Nederlandse PTT wordt uitgebaat, is men in Nederland in een vrij ver gevorderd proefstadium.

•
Met de woorden "Ik ben een beetje moe. Tot wederhoren...wie weet..." nam JAN VAN ROMPAEY op 29 april 1979 afscheid van zijn publiek en van zijn zondagmiddag-radioprogramma "JAN EN ALLEMAN". Dit programma is gedurende vijf jaar op antenne geweest en was in die tijd uitgegroeid tot een der meest beluisterde radio-uitzendingen in Vlaanderen. Jan Van Rompaey stopte met het programma, dat hij zelf samenstelde en presenteerde, "omdat de zware last en de morele druk de laatste tijd té sterk waren toegenomen".

•
Ondanks de vele geruchten in die richting is de eerbiedwaardige TIMES tot op heden nog NIET VERSCHENEN. Een poging om in april op de persen van de Turkse krant "Tercuman" te Frankfurt een wekelijkse editie te drukken werd door de West-Duitse

drukkersvakbond belet uit solidariteit met hun Britse collega's. Ondertussen zijn op de Times nog altijd 1200 werknemers in dienst (waaronder de journalisten) omdat hun vakbonden reeds een akkoord hebben met de direktie. Een woordvoerder van de raad van beheer van de Times zei onlangs dat de eigenaar, lord Thomson, er voorlopig niet aan denkt de titels te verkopen hoewel reeds een zestel gegadigden zijn komen opdagen "van wie de ene al respectabeler is dan de andere" aldus de woordvoerder.

Van de drie GOUDEN PALMEN die dit jaar op het FESTIVAL VAN CANNES werden uitgedeeld gaat er één naar Raoul Servais voor zijn kortfilm "Harpya". De andere 2 gingen ex-aequo naar "Apocalypse now" van Francis Ford Coppola en "Die Blechtrommel" van Volker Schlöndorff. De Russische film "Siberiade" kreeg de speciale prijs van de jury.

De prijs voor de beste regie ging naar regisseur Terence Malick voor zijn "Days of Heaven". Als beste vrouwelijk vertolkster werd Sally Field aangeduid voor haar prestatie in "Norma Rae" en de beste mannelijke acteur werd Jack Lemmon in "The China Syndrome".

Bij de korte films werd naast de gouden palm voor "Harpya" ook nog een prijs toegekend aan "Boom", een tekenfilmje over de groei van de wapenhandel gerealliseerd door de Tsjech Bretislav Pojar.

De vereniging van filmcritici (FIPRESCI) bekroonde van haar kant naast "Apocalypse Now" nog "Black Jack" en "Angi Vera", 2 films uit de nevenmanifestatie "Quinzaine des réalisateurs".

Begin mei waren er ernstige geruchten dat het Brusselse socialistische dagblad "Le Peuple" en zijn nevenuitgaven "Le Monde du Travail" en "Le Travail" op 1 juni 1979 zouden VERDWIJNEN. Op 29 mei besliste de algemene vergadering van de samenwerkende vennootschap SODEPE, uitgeefster van de betreffende bladen, dat de drie kranten hun publicatie alleszins zouden verder zetten tot 31 december 1979. Wel werd er een vereffenaar aangesteld, Meester Henry Lebeau, die de benarde financiële toestand zal pogen te saneren om aldus het faillissement van de krantengroep te vermijden. Tevens werd de oud-kamer-voorzitter Edmond Leburton met eenparigheid van stemmen opnieuw verzocht het voorzitterschap van de uitgevers-

maatschappij op zich te nemen. Leburton had einde 1979 zijn ontslag ingediend. Onder de titel "Réflexions sur une décision" richtte Leburton zich in een uitgebreid commentaarartikel (31 mei 1979) tot de lezers van de krantengroep. Na een analyse van de toestand stelde hij o.a. de vraag "of de rechtstreekse binding van de kranten aan de politieke partij in de ogen van bepaalde lagen van de bevolking geen handicap is".

Eind juni werden, wellicht door toedoen van de vereffenaar, 12 journalisten en 6 bedienden ontslagen. Hiertegen kwam een felle reactie van de socialistische bediendenvakbond (B.B.T.K.), die een intrekking van de ontslagen eiste.

Volgens deskundigen in het persmilieu zijn de drie kranten in vereffening, op sterven na, dood.

Uit een onderzoek bij Franse kinderen tussen twee en vijf jaar bleek dat nagenoeg de helft van deze kleuters de TELEVISIE BOVEN HUN OUDERS verkoos. 44 % van de kinderen hebben meer aan de televisie dan aan hun vader, terwijl 20 % het kleine scherm boven hun moeder verkoos. Een en ander werd meegedeeld op een congres over kinderpsychiatrie te Madrid. Het onderzoek wees verder nog uit dat TV-kijken de agressiviteit bij kinderen verhoogt, hun nachtrust verkort en hun concentratievermogen gevoelig vermindert.

De afgelopen maanden hebben de DRIE GROTE AMERIKAANSE TELEVISIENETTEN een zeer verbeterd MACHTSSTRIJD uitgevochten die vooral eind februari zeer scherpe vormen aannam. Zo werd op zondagavond 11 februari door de drie netten resp. "Gejaagd door de wind", "Een vlog over het koekoeksnest" en een 4 uren durende Elvis Presley-show uitgezonden. Alleen deze televisieavond kostte de 3 netten 400 miljoen BFr. De reden voor deze "artificiële en destructieve waanzin" (een CBS-direkteur zelf aan het woord) is het feit dat 4 keer per jaar, in februari, mei, juli en november, door gespecialiseerde instituten wordt uitgemaakt welk net de sterkste waarborgen biedt op publicitair vlak. De kijkdichtheid wordt o.a. ook uitgedrukt in punten en één punt vertegenwoordigt voor de netten zo'n 900 miljoen BFr. winst of verlies wanneer met de reclamebureaus wordt onderhandeld.

Na deze machtsontplooiing moeten de kijkers het dan weer met heel wat minder stellen en het publiek begint dan ook stilaan genôg te krijgen van deze onzinnige toestanden. Volgens een recente opiniepeiling van de "Washington Post" kijkt 55 % van de ondervraagden heel wat minder TV dan 5 jaar geleden en is 36 % zelfs bereid te betalen voor programma's zonder reclame-spots. Op hetzelfde moment legde een onafhankelijke commissie de Amerikaanse regering een verslag voor over "de werking van de televisie als openbare dienst". Het initiatief van een zender als openbare dienst werd in 1967 genomen door de Johnson-administratie met het oprichten van de Public Broadcasting System (PBS) dat 280 stations groepeerde en waarvan de reclameloze programma's in kwaliteit doorgaans flink boven het gemiddelde van de grote 3 liggen.

Ondanks haar conclusie dat "het te laat is om een soort gecentraliseerd systeem uit te dokteren zoals de BBC in Groot-Brittannië" (de argumenten hierover worden zeer vaag gehouden) stelt de commissie voor de begroting van PBS (thans 4,5 miljard BFr.) te verdrievoudigen en via de "belasting op het gebruik van etergolven door commerciële zenders" nog 6 miljard BFr. extra te bekomen.

Worden aan de ene kant deze voorstellen door de aanhangers van de televisie als openbare dienst nog veel te zwak genoemd, dan is aan de andere zijde het hek volledig van de dam. Waarschuwingskreten vanwege de privénetten als vrijheid in gevaar, censuur, staatstelevisie enz. zijn dan ook schering en inslag.

Een ding staat echter nu al vast : zoals het er op het ogenblik bij de commerciële netten aan toe gaat geven ze zelf het grootste argument voor hun verdwijning en lopen zo hun ondergang tegemoet.

De OSCARS gingen dit jaar hoofdzakelijk naar Vietnamfilms. "The Deer Hunter" van Michael Cimino, hét Vietnam-epos bij uitstek, kreeg vijf Oscars, waaronder deze voor de beste film en deze voor de beste regisseur.

Jane Fonda en John Voight werden bekroond als de beste actrice, respectievelijk acteur voor hun vertolking in een andere Vietnamproductie : "Coming Home", van Hal Ashby.

Bij de bespreking van de ontwerp-begroting van de BRT voor 1980 heeft de Raad van

Beheer zich voorgenomen de voogdijminister, Mevr. R. De Backer, in te lichten over het feit dat de Vlaamse gemeenschap nagenoeg 60 % van het totale KIJK- EN LUISTERGELD betaalt, terwijl de BRT slechts 50 % van de dotatie ontvangt. Bovendien is deze dotatie aanzienlijk kleiner dan de opbrengst van het kijk- en luistergeld. Volgens Prof. Verhulst, voorzitter van de Raad van Beheer, "is dit nu zeker niet meer te verantwoorden".

Op 18 mei 1979 vierde het katholieke dagblad "Het Belang van Limburg" zijn HONDERDJARIG BESTAAN met een luisterrijke academische zitting te Hasselt. Het huidige dagblad werd onder de titel "Het Algemeen belang der Provincie Limburg" als weekblad opgericht in 1879 door Nicolas Theelen. Zijn zoon Frans Theelen vormde het in 1933 om tot een dagblad met als titel "Het Belang van Limburg". Hubert Leynen (die z'n hoofdteksten ondertekende met "Tenax") werd hoofdredacteur en bleef dit tot in 1976, toen hij werd opgevolgd door de huidige redactiehoofd Hugo Camps. Ondertussen was het eenmansbedrijf in 1953 omgebouwd tot de naamloze vennootschap

Concentra met Jan Baert als directeur. De oplage van de krant evolueerde van 42.548 ex. in 1958 tot 61.227 ex. in 1968 en tot 86.514 ex. in 1978.

Ter gelegenheid van het eeuwfeest verscheen ook een jubileumnummer dat precies 100 bladzijden bevatte. In deze lijvige krant werden het verleden, het heden en de toekomst zowel van de provincie Limburg als van het jubilerende dagblad uitvoerig belicht.

VIER AMERIKAANSE KRANTEN hebben toestemming gekregen om KANTOREN te openen in de Chinese hoofdstad BEIJING. Het gaat hier om de "New York Times", de "Washington Post", de "Los Angeles Times" en de "Wall Street Journal". AP en UPI van hun kant zijn reeds enkele maanden aanwezig in de Chinese hoofdstad. China heeft dan ook visa aangevraagd om correspondenten van de Chinese "Volkskrant" naar Washington te sturen.

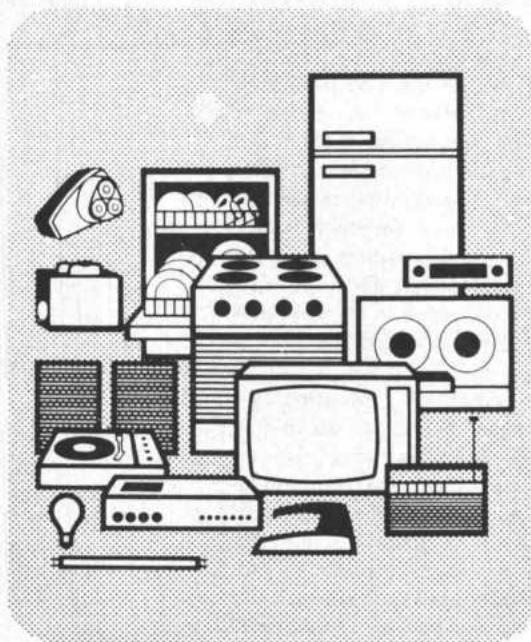
Op 22 mei 1979 had in de lokalen van de Vrije Universiteit te Brussel de uitreiking plaats van de 18de "PERSPRIJS FRANS

THEELEN". Laureaat werd Luc Tessens, oud-student van het Centrum voor Communicatiewetenschappen van de K.U.Leuven, met z'n eindverhandeling "Het Faillissement van de Standaardgroep. Materiaalverzameling en explorerend onderzoek". Deze studie werd bekroond "wegens het moeilijk onderwerp en de zeer persoonlijke verwerking".

Na 10 jaar OMROEPWET in Nederland vinden velen de tijd gekomen om zich eens te bezinnen. Zo worden er vragen gesteld omtrent een betere verdeling van de zendtijd door bijv. omroepverkiezingen i.p.v. de huidige hoofdentelling van de abonnées op de programmabladen (waarmee de omroepverenigingen in een vicieuze cirkel zitten).

Hamvraag en tegelijkertijd grote vrees van de zuilen is dat de NOS op weg is om de zuilen boven het hoofd te groeien, waarbij deze vrees tot satellieten gedegradeerd te worden. Het laatste woord is hier duidelijk nog niet gesproken.

(ADVERTENTIE)

Een complete gamma ultra-moderne toestellen, ontworpen voor uw vrije tijd en uw comfort. Een niet te vergelijken prijs voor z'n kwaliteit. Een verzekerde naverkoop-dienst en waarborg over de gehele wereld.

PHILIPS

H14

De Amerikaanse filmacteur John WAYNE OVERLEED op 11 juni 1979 te Los Angeles. Wayne - pseudoniem van Marlon Michael Morrison - was 72 jaar en werd als de "laatste cowboy" en als verpersoonlijking van de "western" beschouwd. Reeds op 19-jarige leeftijd kwam hij bij de film en in 1930 vertolkte hij z'n eerste hoofdrol in "The Big Trail" van Raoul Walsh. Nadien was hij de held in meer dan 200 films. Hij trad meestal op als cowboy of als militair. Wayne was de meeste geliefde acteur van cineast John Ford, met wie hij o.a. "Stagecoach" (1939), "Fort Apache" (1948), "The Quiet Man" (1952) en "The man who shot Liberty Valance" draaide. Andere bekende films zijn: "The Green Berets", een verheerlijking van de Amerikaanse tussenkomst in Vietnam, "True Grit", waarvoor hij in 1970 de Oscar kreeg en "The Shootist", z'n laatste film waarin hij zowat z'n eigen leven vertolkt. Wayne was ook politiek sterk geëngageerd; hij stond bekend als een ultra-conservatief, een scherp anti-communist en een fel nationalist.

Uit de constante STIJGING van de WINSTEN die de STICHTING ETERREKLAME (STER) boekt (in 1967 660 miljoen BFr., in 1978 2,5 miljard BFr.), blijkt dat de belangstelling voor de Ster vanwege de adverteerders blijft groeien. Uit het recente Sterjaarverslag blijkt merkwaardig genoeg ook dat de radioreclame zich sterker manifesteert dan deze op TV. De overvraag blijft er trouwens stijgen terwijl ze zich op de televisie gestabiliseerd heeft. Omwille van deze overvraag heeft men op de TV de gemiddelde contractgrootte van 678 seconden per jaar in 1978 moeten terugbrengen tot 517 seconden. Op de radio evolueerde dit van 460 seconden in 1977 tot 332 seconden dit jaar. Uit het verslag komt ook duidelijk naar voor dat ondanks alle kritiek op de Ster deze laatste een ijzersterke positie heeft verworven zodat felle tegenstanders van reclamespots nog een heel tijdje mogen wachten, tenzij de Nederlandse burger plots zoveel burgerzin aan de dag legt dat hij of zij bereid is jaarlijks minstens 40 gulden omroepbijdrage extra te betalen. De Ster is dus gezond (financieel gezien) en de tegenstanders kunnen zich nu tot taak stellen te verhinderen dat zij al te zeer om zich heen grijpt in haar zoektocht naar meer zendtijd.

De Nederlandse omroepzult TROS heeft er weer iets nieuws op gevonden om

GOEDKOPE MAAR TOCH POPULAIRE PROGRAMMA'S te produceren. Van de ettelijke honderden meters niet gebruikte pellicule die werd geschoten bij het maken van een succesfilm (maar door de regisseur blijkbaar te min bevonden) maakt men een televisiefeuilleton door ze in te lassen in de oorspronkelijk film. Zo werd al een feuilleton gemaakt van "Soldaat van Oranje" van Paul Verhoeven en bestaan er plannen om hetzelfde te doen met de films "Pastorale" en "Dokter Vlimmen".

De uitbreiding van het TWEDE BRT-TV-NET, die voor 1979 gepland was, zal wegens personeelsproblemen niet kunnen verwezenlijkt worden. Aldus een mededeling van de minister van Nederlandse Gemeenschapszaken, R. De Backer, tijdens de bespreking van het mediabeleid in de bevoegde commissie van de Nederlandse Cultuurraad. De minister hoopt dat deze uitbreiding alleszins in 1980 zal kunnen uitgevoerd worden, omdat het tweede net tot nu toe een doeltreffend wapen is gebleken tegen de mededinging van buitenlandse televisiezenders. De BRT trekt 66 % van de Vlaamse kijkers, hoewel het tweede net de totale zendtijd slechts met 14 % heeft doen toenemen.

In een rapport van de NOS "SATELLIET-OMROEPEN in de jaren tachtig" wordt in bijna alle hoofdstukken gewag gemaakt van de belangrijke rol die een eventuele Luxemburgse RTL-satelliet zou spelen in West-Europa. Het programma-aanbod van RTL zou dan nog meer aangepast worden aan een zo breed mogelijk publiek. Dit zou volgens het rapport een verschuiving te weegbrengen van het kijkgedrag waardoor een aantal andere landen veranderingen zouden moeten aanbrengen in de eigen programmatie om de gunst van de kijker terug te winnen.

Zogenaamde moeilijke programma's zouden dan bijna helemaal de plaats moeten ruimen voor amusements-, film- en aanverwante producties waarvoor op de internationale markt letterlijk zou gevochten worden. Maar ook hier zou RTL door zijn reclame-inkomsten met de "grootste vissen" gaan lopen. In ieder geval een evolutie die weinig goeds voorspelt voor de toekomst van één van onze belangrijkste informatiemedia.

Vanaf 1 januari 1980 begint de Nederlandse Televisie met een JEUGDJOURNAAL, dat vijf keer per week tussen 17 en 18 uur zal worden uitgezonden. Het programma zal zich speciaal richten tot kinderen van 7 tot 12 jaar en het zal zowel nieuws bevatten dat belangrijk is voor kinderen, als "gewoon" nieuws, dat echter in een begrijpelijke taal zal gesteld worden. Voor dit kinderjournaal zullen vijf extra-personeelsleden worden aangeworven. Tevens wordt gedacht aan de oprichting van een kinder-redactieraad, die mee zou beslissen over de keuze van de uitbouw van de onderwerpen.

Ook bij de BRT denkt en praat men reeds enkele jaren over een jeugdjournaal, doch tot nog toe bleef het hier alleen bij plannen.

Adverteren in dit nummer

Het Belang van Limburg	17
Standaard Boekhandel	19
Delgay	
Philips	25
Gemeentekrediet	29
inelco	33
Kluwer	34